

Invasie van Spintmijten (Acar., Tetr.)

door

G. L. VAN EYNDHOVEN

Het komt van tijd tot tijd voor, dat mijten in enorme aantallen in onze woningen overlast veroorzaken. Zij kunnen zich dan of door bijzondere omstandigheden binnenshuis ontwikkelen, of wel zij kunnen van buiten af onze woningen binnentrekken. Tot deze laatste categorie behoren de spintmijten *Bryobia* en *Petrobia* (Tetranychidae), die zich in algemene zin o.a. daardoor onderscheiden van de meeste andere spintmijten, dat zij geen fijne draadjes spinnen.

De invasies van *Bryobia* worden toegeschreven aan de soort *Bryobia praetiosa* C. L. Koch 1836, die o.a. te boek staat als kruisbessenspint, maar tevens vermeld wordt van vruchtbomen, klimop en andere gewassen, o.a. gras. Het is zeer waarschijnlijk, dat men bij deze soort met meer dan één enkele species te maken heeft, doch dit is nog niet voldoende uitgezocht, zodat noodgedwongen alle vormen nog met dezelfde wetenschappelijke naam moeten worden aangeduid. Ik hoop in staat te worden gesteld hieraan in de komende jaren mijn aandacht te geven, omdat een onderzoek hiernaar hoogst gewenst is. Het is b.v. merkwaardig, dat ingeval van invasie de traditionele kruisbessenstruiken, vruchtbomen of klimop niet aanwezig blijken te zijn, terwijl er meest juist wel een grasmat is.

In de Verslagen van de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen staat een opgave met betrekking tot Amerongen en Sint Jacobi Parochie in het jaar 1929. Recente gevallen deden zich voor te Amsterdam in Juni 1953 en te Kadzand in 1951, 1952 en 1953, eveneens in Juni.

Ook in het buitenland, zoals de Verenigde Staten, zijn deze invasies bekend, zie b.v. *Insect Life* 1889/93.

Een bijzonder interessante massa-ontwikkeling heeft zich onlangs, in Mei 1954, te Amsterdam voorgedaan. Speciaal de Zwaardemakerstraat met enige omliggende straten, gelegen in Amsterdam Oost niet ver van het Amstelstation, had ervan te lijden. Hier was het echter niet *Bryobia*, die te voorschijn kwam, doch *Petrobia lapidum* Hammer 1804, die in horden tegen de buitenmuren opklauterde en door de kleinste kiertjes de huizen binnendrong. Gewoonlijk dooft zo'n plaag vrij spoedig vanzelf uit, doch de huismoeders in bedoelde wijk hebben geruime tijd in de onmogelijkheid verkeerd haar woning vrij van ongedierte te houden.

Een geluk bij de spintmijten is, dat deze dieren planteneters zijn, zodat het bij de algemene overlast blijft, zulks in tegenstelling tot enige andere invasie-mijten, die bloedzuigers zijn en ook bij de mens huidandoeningen kunnen verwekken.

Ofschoon *Bryobia* en *Petrobia* ongetwijfeld nauw verwant zijn, hebben zij een verschillende bouw en een zeer verschillende levenswijze. Terwijl *Bryobia* betrekkelijk traag is en zich gaarne stil op bladeren ophoudt, is *Petrobia* een zeer actief dier, dat snel rondloopt. Daarom zijn ook het eerste en vierde pootpaar bij *Petrobia* verlengd en geheel voor snelle verplaatsing ingericht. Bovendien is *Petrobia* een dier, dat zich juist in de volle zon in zijn element gevoelt. Het leeft bij voorkeur op steenachtige bodem, zodat de bergen zijn eigenlijke domein vormen. De soort schijnt éénmaal in Arnhem te zijn aangetroffen, doch verder vind ik geen opgaven uit Nederland. Waar deze dieren in Amsterdam plotseling vandaan kwa-

men, is dan ook niet duidelijk. De veronderstelling, dat het een tweede soort zou kunnen zijn, lost dit vraagstuk niet op, daar die species dan toch ook nieuw voor de wetenschap zou moeten zijn.

Voor zover na te gaan, hebben de mijten zich in het gras in de voortuintjes en in de nabijheid ontwikkeld. Het gras vertoonde in ieder geval talrijke geelachtige vlekjes, zoals die gewoonlijk door het zuigen van spintmijten ontstaan. Der traditie getrouw waren de mijten vooral te vinden overdag aan de zonzijde, waar de muren der woningen de stenen vervingen, die in de vrije natuur hun biotoop vormen.

Er bleken ook enige *Bryobia*'s aanwezig te zijn, doch hun aantal viel in het niet bij dat der *Petrobia*'s.

Literatuur

- III.1889. WEBSTER, F. M., Note on a Species of *Bryobia* Infesting Dwellings. *Insect Life*, 1 (9): 277—279.
 II.1890. ANON., Abundance of *Bryobia pratensis*. Id. 2 (9): 278—279.
 VIII.1890. ANON., The *Bryobia* Household Pest. Id., 3 (1): 23.
 IX.1890. RILEY, C. V. & MARLATT, C. L., The Clover Mite (*Bryobia pratensis* Garman). Id., 3 (2): 45—52, figs.
 XII.1891. ANON., Abundance of the Clover Mite in Michigan. Id., 4 (5—6): 215.
 IV.1893. ANON., The Clover Mite in Houses again. Id 5 (4): 266.
 VII.1893. ANON., The Clover Mite in Houses. Id., 5 (5): 347.
 XII.1930. Verslag over de werkzaamheden van den Plantenziektenkundigen Dienst in het jaar 1929. Versl. en Med. v. d. Plzk. D., 62 : 49.

Summary

The invasion in human dwellings of some Red Spider Mites (*Bryobia* and *Petrobia*) is discussed, and more in detail that of *Petrobia*, a species generally living in the mountains, which now has developed for the first time in large numbers in the Western part of the Netherlands which is at sea level.

Amsterdam, Zoölogisch Museum, Zeeburgerdijk 21, Augustus 1954.

Giraudiella incurvans Nijveldt (Dipt., Iton.)

door

G. L. VAN EYNDHOVEN

Op 1 Juni 1953 (*Ent. Ber.* 14 : 282) publiceerde W. NIJVELDT zijn nova species *Giraudiella incurvans*, op 3 Augustus 1952 door de heer W. D. J. TUINZING bij Winterswijk op riet gevonden.

Naar ik vernam, waren de gevonden cecidia afkomstig uit het Woold bij Winterswijk. Het is in dit verband wel aardig nog even op te merken, dat wij op onze excursie naar het Korenburgerveen op 21 Juni 1952, ter gelegenheid van onze 107e Zomervergadering, deze gal eveneens aantroffen. Ik had deze misvorming nog nooit gezien. Er is destijds wel materiaal van medegenomen, maar ik herinner mij niet door wie, en in ieder geval heeft het noch Prof. DOCTERS VAN LEEUWEN, noch de heer NIJVELDT ooit bereikt.

Voor zover ik weet, is deze gal nog niet elders aangetroffen. Men moet dus veronderstellen dat zij weinig voorkomt, daar zij zeer opvallend is. Of het slechts